

швидкозмінних змінних соціально-політичних умов. Для прикордонного відомства, у якому процеси взаємодії є надзвичайно глибокими та яскраво вираженими. Сучасна ДПСУ може використовувати проектне управління для проактивного розвитку, оскільки проектні дії – це активні дії в умовах нестабільності. Для сучасної України, умови нестабільності – це війна, руйнація економіки, інфраструктури тощо [2].

Основними проблемами проектного управління в ДПСУ є відсутність відповідних фахівців, досвіду та певної мотивації. Ефективність результатів у реалізації функцій та завдань ДПСУ залежить від стану підготовки її персоналу, а отже від здатності задовольнити потреби щодо реформування сучасного українського суспільства. Прикордонне відомство потребує фахівців-проектних управлінців, котрі зможуть здійснити трансформації з метою його розвитку.

Соціум вимагає від українських громадян спроможності створити ідею, і взагалі продемонструвати нове мислення – відмінне від стандартного [3]. У ДПСУ важливим фактором впровадження проектного управління є розуміння його цілей у згаданому правоохоронному відомстві, а також уміння працювати в команді. Зважаючи на ці пріоритетні вимоги ми звернулись до методу моделювання, що дає змогу замінити оригінальні об'єкти та процеси аналогічними. Моделювання може бути різним.

Список використаних джерел:

1. Петренко А. Г. Щодо впровадження оборонного менеджменту та управління змінами в Міністерстві оборони України. Наука і оборона: зб. наук. праць. – К.: НУОУ, 2019. – № 2. – С. 3 – 84
2. Тяг Р. та ін. Управління проектами: Підручник. ЦНЛ, 2004. – 320 с.;
3. Управління проектами: Навч. Посібник / Л. О. Збаразська та ін. ЦУЛ, 2008.

**Тушко К. Ю., д-р пед. наук, професор,
Національна академія Державної прикордонної служби України
імені Богдана Хмельницького, Україна**

Проектний менеджмент у прикордонній службі України

Війна в Україні вплинула на стратегію національної безпеки, та оборонний менеджмент, стратегічне планування та управлінські процеси. Військова реформа для України є ключовим завданням навіть у умовах ведення війни. У контексті військової реформи, що спрямована на розвиток потенціалу та обороноздатності військових та правоохоронних структур, особливу увагу необхідно зосередити на питаннях управлінського характеру. Пропонуємо врахувати такий актуальний інструмент управління для оперативних та стратегічних завдань як проектне управління. Управління проектами у сучасних військових та правоохоронних формуваннях слід сприймати як мету оборонної реформи, основу національної безпеки. Державна прикордонна служба України (далі – ДПСУ) виконує завдання щодо охорони та захисту державного кордону,

тобто реалізують прикордонну безпеку. Прикордонна безпека виступає елементом національної безпеки України. В українському суспільстві проектний інструмент є новацією, а тому не має широкого розповсюдження у державних та приватних інституціях.

Для якісного узагальнення інформації щодо проектного управління у прикордонній службі України ми звернулись до наукових теоретико-методологічних джерел. Перш за все, проаналізовано фундаментальні дослідження, присвячені сутності та змісту сучасного проектного менеджменту [2]. Нами виокремлено праці таких науковців: Л. Збаразська – створення посібників з проектного менеджменту [10]; Л. Кобиляцький – проектне управління для галузей [3]; В. Кучеренко – бізнес проектування (розроблення ділових проектів) [5]; Р. Тянь – управління проектами (основні теоретичні положення) [9]; Є. Матвіїшин – аналіз питань щодо процедур планування у проектному управлінні [6]; А. Петренко – проблематика сучасного оборонного управління в Україні [8]. Усі дослідники належать до української проектно-управлінської наукової школи. Водночас ми звернулись до вузькоспеціалізованих напрацювань, зокрема до наукових досліджень у прикордонному відомстві. Авторами напрацювань у ДПСУ виступають В. Кириленко, О. Мейко, В. Торічний, К. Тушко, які розробили посібник щодо впровадження проектного управління у прикордонній службі [7].

Загалом, слід наголосити на важливому факті: українська проектно-управлінська наукова школа розвивається у контексті західної, оскільки проектний менеджмент сформувався у США. Зважаючи на це, першочергово нами досліджено праці американських та європейських науковців: Д. Кендалл [1], К. Когон (керування проектами для неофіційних проект-менеджерів) та багато інших [4].

Впровадження в систему управління ДПСУ програмно-проектного підходу ґрунтується на цілісній моделі управління проектами розвитку спроможностей; передбачає інтегрованість із процесами планування, процесами планування утримання та розвитку, та націлений на підвищення ефективності управління ресурсами; враховує сучасні технології ефективного та гнучкого управління проектами в умовах високої динаміки змін в зовнішньому економічному та політичному середовищі; базується на міжнародних стандартах з управління проектами та менеджменту; враховує поточний стан, можливості та обмеження системи менеджменту ДПСУ з одного боку та сучасні вимоги щодо підвищення ефективності діяльності, спрямованої на розвиток спроможностей та впровадження змін з іншого; містить методичні та регламентуючі документи щодо процесів управління та організації співпраці ООДК ДПСУ; передбачає передачу знань та отримання навичок у ході підготовки майбутніх керівників проектів та учасників проектної діяльності.

Список використаних джерел:

1. Кендалл Д. И. Сучасні методи управління портфелями проектів та офіс управління проектами. / пер.з англ. / Д. І. Кендалл, С.К. Роллінз. – М.: ПМ Софт, 2004. – 576 с.; 2. Керівництво з основ Проектного Менеджменту/Пер. з англ.

УАУП, 1999. – 180 с.; 3. Кобиляцький Л. Управління проектами: Навч. посібник. МАУП, 2002. – 165 с.; 4. Когон К. Керування проектами для «неофіційних» проект-менеджерів / Корі Когон, Сьюзетт Блейкмор, Джеймс Вуд / Пер. з англ. М. Євсєєнко, О. Кожушко. – Харків: Вид-во Ранок» :Фабула, 2019. – 240 с.; 5. Кучеренко В., Маркітан О. Управління діловими проектами: Навч. Посібник. ЦНЛ, 2005. – 460 с.; 6. Матвіїшин Є. Планування проектних дій: Навч. посібник ЛРІДУ НАДУ, 2007. – 120 с.; 7. Мейко О. В., Кириленко В. А., Дияк В. В., Торічний В. О. Проектне управління у Державній прикордонній службі України. Навчальний посібник. Хмельницький: Видавництво Манускрипт, 2021. – 124 с.; 8. Петренко А. Г. Щодо впровадження оборонного менеджменту та управління змінами в Міністерстві оборони України. Наука і оборона: зб. наук. праць. – К.: НУОУ, 2019. – № 2. – С. 3 – 8; 9. Тянь Р. та ін. Управління проектами: Підручник. ЦНЛ, 2004. – 320 с.; 10. Управління проектами: Навч. Посібник / Л. О. Збарзська та ін. ЦУЛ, 2008.

Ханова О.В., канд. геогр .наук, доцент
Болдирєва О.С., здобувач вищої освіти ступеня магістр
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна, Україна

Інноваційна складова глобальної конкурентоспроможності країн ЄС

Індекс глобальної конкурентоспроможності (The Global Competitiveness Index) – глобальне дослідження, що ранжує країни світу у вигляді рейтингу за показником економічної конкурентоспроможності. Розрахований за методикою Всесвітнього економічного форуму (World Economic Forum), заснованої на поєднанні загальнодоступних статистичних даних та результатів глобального опитування керівників компаній. Дослідження проводиться з 2004 р. і на даний момент представляє найбільш поширений, затребуваний та повний комплекс показників конкурентоспроможності по різних країнах світу.

Проаналізуємо країни ЄС щодо їх місця у глобальному рейтингу конкурентоспроможності, рис.

Як видно з рис. середній бал конкурентоспроможності країна ЄС дорівнює 59,37. Більшість країн (11) мають найнижчий загальний бал конкурентоспроможності в межах від 61,938 до 69,438 одиниць (Хорватія, Греція, Румунія, Болгарія, Угорщина, Кіпр, Словаччина, Латвія, Литва, Мальта, Польща). 9 країн ЄС мають середній загальний бал конкурентоспроможності в межах від 69,438 до 76,938 одиниць (Словенія, Португалія, Чехія, Естонія, Італія, Ірландія, Іспанія, Бельгія, Австрія) та 8 країн ЄС мають найвищий загальний бал конкурентоспроможності в межах від 76,938 до 84,438 одиниць (Люксембург, Франція, Фінляндія, Данія, Великобританія, Швеція, Німеччина, Нідерланди).